

Ehdollisen vankeusrangaistuksen koeajan pituus ja sen korjaaminen tuomiossa kirjoitusvirheenä

ASIAN VIREILLETULO

Valtioneuvoston oikeuskanslerista annetun lain 3 §:n 3 momentin mukaan oikeuskansleri tarkastaa rangaistustuomiot, joita koskevia ilmoituksia erikseen säädetyin tavoin lähetetään oikeuskanslerinvirastoon.

Mainitussa tarkastuksessa havaittiin, että Itä-Uudenmaan kärjäoikeus oli 2.4.2020 asiassa dnro R 20/634 antamassaan tuomiossa nro 20/113647 määrännyt vastaajalle tuomitun ehdollisen vankeusrangaistuksen koeajan päättymään 31.12.2023, eli noin kolmen vuoden ja yhdeksän kuukauden päästä tuomion antamispäivästä.

SELVITYS

Asiassa kärjäoikeuden puheenjohtajana toiminut kärjätuomari on 7.8.2020 päivätyssä selvityksessään kertonut, että koeaika on ylittänyt kolmen vuoden enimmäisajan vuosilukua koskevan kirjoitusvirheen vuoksi. Selvityksen mukaan tarkoituksena on ollut määrätä koeaika päättymään joulukuussa 2022.

Kärjätuomari on korjannut virheen kirjoitusvirheenä oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain 11 luvun 9 §:n nojalla. Kärjätuomari on kertonut toimittaneensa tiedon korjauksesta asianosaisille.

RATKAISU

Rikoslain 2 b luvun 3 §:n 1 momentin mukaan, kun vankeus tuomitaan ehdollisena, rangaistuksen täytäntöönpano lykkääntyy koeajaksi. Ehdollisen vankeuden koeaika on vähintään vuosi ja enintään kolme vuotta. Koeaika alkaa tuomion julistamisesta tai antamisesta.

Tuomioistuinlain 9 luvun 1 §:n 2 momentin mukaan tuomarin on virkatoimissaan oltava huolellinen.

Käräjäoikeus on tuomiossa virheellisesti määrännyt ehdollisen vankeusrangaistuksen koeajan päättymään yli kolmen vuoden kuluttua tuomion antamisesta. Koeaika on näin ylittänyt rikoslain 2 b luvun 3 §:n 1 momentissa säädetyn koeajan enimmäisajan. Virhe oli korjattu vasta apulaisoikeuskanslerin virhettä koskevan selvityspyynnön jälkeen.

Virheen korjaamisesta totean yleisesti seuraavan.

Oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain 11 luvun 9 §:n 1 momentin mukaan tuomioistuinten on korjattava tuomiossa oleva kirjoitus- tai laskuvirhe taikka muu niihin rinnastettava selvä virhe. Ennen virheen korjaamista on asianosaisille tarvittaessa varattava tilaisuus tulla kuulluksi tehtävästä korjauksesta. Pykälän 3 momentin mukaan asianosaisella on oikeus kannella virheen korjaamisesta 30 päivän kuluessa siitä, kun hän on saanut korjaamisesta tiedon.

Säännöksen perustelujen mukaan julistetussa tuomiossa oleva selvä virhe, kuten esimerkiksi sakkorangaistuksen kertolaskuvirhe, voidaan korjata. Sen sijaan virheellisesti julistettua rangaistuksen tai korvauksen määrää ei voida korjata kirjoitus- tai laskuvirheenä, koska ulkopuolinen ei voi havaita sitä, perustuuko virhe kirjoitus- tai laskuvirheeseen vai harkinnassa tapahtuneeseen virheeseen ([HE 82/1995 vp](#) s.132 ja 133).

Oikeuskäytännön mukaan olennaista ei ole se, mitä tuomioistuin on mahdollisesti itse tarkoittanut tuomiolauselman sisällöllä, vaan se, onko tuomiolauselmassa sellainen selvä virhe, joka on ulkopuolisen havaittavissa ja josta ei voida olla järkevästi eri mieltä. Tuomioistuin ei voi itse myöhemmin muuttaa tai parannella antamaansa tuomiota, vaikka tuomio jälkikäteen osoittautuisikin puutteelliseksi tai tulkinnanvaraiseksi ([KKO 2006:97](#)).

Kun tässä tapauksessa koeaika on merkitty päättymään yli kolme vuotta tuomion antamispäivästä, on merkinnän virheellisyys sinällään ulkopuolisen selvästi havaittavissa. Ulkopuolinen ei voi kuitenkaan päätellä, minkä pituiseksi koeaika on tarkoitettu.

Laki varaa vastaajalle mahdollisuuden tulla kuulluksi sekä oikeussuojakeinojen käyttöön. Ottaen huomioon, että ulkopuolisen havaittavan näkökulmasta kysymys on saattanut olla kirjoitus-

tai laskuvirheestä tai tuomioistuimen harkinnassa tapahtuneesta virheestä, vastaajalle tulisi vähintäänkin varata tilaisuus tulla kuulluksi ennen korjauksen tekemistä. Näinhän ei ole tässä tapauksessa menetelty. Korjatun tuomion lähettäminen asianosaisille jälkikäteen ei poista laissa tuomarille säädettyä velvollisuutta varata vastaajalle tilaisuutta tulla kuulluksi asiaa käsiteltäessä.

Johtopäätökset ja toimenpiteet

Käräjäoikeus on tuomiossa virheellisesti määrännyt ehdollisen vankeusrangaistuksen koeajan rikoslain 2 b luvun 3 §:n 1 momentissa säädettyä koeajan enimmäisaikaa pidemmäksi.

Valtioneuvoston oikeuskanslerista annetun lain 6 §:n 1 momentin mukaan, jos virkamies, julkisyhteisön työntekijä tai muu henkilö julkista tehtävää hoitaessaan on menetellyt lainvastaisesti tai jättänyt velvollisuutensa täyttämättä, oikeuskansleri voi antaa asianomaiselle huomautuksen vastaisen varalle, mikäli hän ei harkitse olevan tarvetta syytteen nostamiseen.

Vaikka tuomiossa ollut virhe on ollut luonteeltaan tekninen, on sen seuraus ollut kuitenkin vakava, koska ehdollisen vankeusrangaistuksen koeaika on virheen seurauksena ollut huomattavasti laissa säädettyä enimmäisaikaa pidempi. Oikeuskanslerin ratkaisukäytännössä tämänkaltaiset virheet ovat johtaneet huomautuksen antamiseen.

Annan mainitun lainkohdan nojalla kärjätuomarille hänen edellä kerrotusta menettelystään huomautuksen.

Tämän ohella kiinnitän kärjätuomarin huomiota tuomion asianmukaista oikaisemista koskevaan menettelyyn.

Pyydän saattamaan ratkaisuni kärjätuomarin tietoon.

Lähetän päätökseni tiedoksi Helsingin hovioikeudelle.

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti.

Apulaisoikeuskansleri

Mikko Puumalainen

Esittelijä

Leo Lahtinen